

KORT!

Notat: Status for Friluftsrådene før høring (Transport- og kommunikasjonskomiteen, 6. nov 2025)

Fra veikant til dørstokk – det glemte leddet i transportkjeden

Transportpolitikken i dag stanser ofte ved veikanten. Men reisen fortsetter – til fots, på snarveier, gjennom grøntdrag. Friluftsrådenes Landsforbund (FL) ønsker at disse viktige leddene i hverdagsmobiliteten blir sett som en del av transportsystemet.

Hvem vi er

FL samler 29 friluftsråd som dekker over 350 kommuner og 90 % av befolkningen. Vi forvalter stier, turveier, badeplasser og snarveier – over 10 000 km sti. Vi jobber i skjæringspunktet mellom folkehelse, friluftsliv og lokal mobilitet.

Gange er transport – men stinettet henger ikke med

- Gange utgjør 23 % av alle daglige reiser nasjonalt. I byer enda mer.
- 8 av 10 nordmenn bruker gange som sin viktigste transportform.
- Likevel har stier og snarveier ingen plass i Nasjonal transportplan eller budsjettposter.
- Snarveien til skolen eller bussholdeplassen er ofte uframkommelig eller oversett i planene.

Liten investering – stor gevinst

1 meter snarvei koster en brøkdel (ca. 1/5000) av 1 meter bilvei.

- Tilrettelegging av snarveier øker fysisk aktivitet, reduserer bilbruk og bedrer luftkvalitet.
- Helsedirektoratet anslår opptil 20 % økt hverdagsaktivitet ved god tilrettelegging.
- Snarveier til kollektivknutepunkt øker antall kollektivreisende.

Våre tre forslag

1. Ta stiene inn i NTP og byvekstvtaler
 - o Inkluder snarveier og stinett i transportmålene (nullvekst, mobilitet, helse).
2. Opprett tilskuddsordning for grønn nærinfrastruktur
 - o 100 mill. kr/år, spleiselag mellom SD/KLD/HOD.
 - o Midler til stier, snarveier, lys, universell utforming, koblinger til kollektiv og natur.
3. Krav til planlegging: tegn inn stien
 - o Pålegg om å kartlegge og planfeste eksisterende og nye stier/snarløyper i kommunale planer.

Kommunene noen gode eksempler:

Trondheim: Kartlagt 310 snarveier. 150 mill. kr til opprusting. Del av Miljøpakken.

Narvik: Walkmore-prosjekt. Innbyggere har meldt inn snarveier til ny gåstrategi.

Mo i Rana: 120 snarveier kartlagt. 25 prioritert for utbedring. Klima og folkehelse-prosjekt.

Avslutning

Vi ber ikke om mer asfalt – vi ber om mer sammenheng. Transportkjeden må ses som helhet: Fra veikant til inngangsdør, fra boligfelt til marka. Når stiene får plass i planene, får flere plass i naturen – og i byen uten bil. Kontakt: Friluftsrådenes Landsforbund v/Paul Waaler